KESKKONNAAMET

Sada aastat Eesti Vabariiki

Avalikkuse kaasamise tegevuskava

2018-2021

Keskkonnaamet 2018

A. SISSEJUHATUS

Käesolev tegevuskava tuleneb otseselt keskkonnaministri käskkirjast ja veeseadusest.

- Keskkonnaministri 29.06.2017 käskkirja nr 1-2/17/709 „Veemajanduskava, meetmeprogrammi ning üleujutusohuga seotud riskide maandamiskava koostamise algatamine“ (edaspidi käskkiri).
- Veeseaduse §3[20] lg 4 alusel kaasatakse veemajanduskava koostamisprotsessi vesikonna territooriumil asuvad kohalikud omavalitsused, elanikud ja teised asjast huvitatud isikud. Eelnevalt nimetatud kaasamist korraldab Keskkonnaamet (edaspidi Amet).

Käskkirja punktide 2 ja 3 alusel:

Punkt 2: Veemajanduskavade ja üleujutusega seotud riskide maandamiskavade koostamiseks tuleb Keskkonnaministeeriumi veeosakonnal valmistada ette, esitada kuus kuud kestvale avalikule väljapanekule ning pärast avaliku väljapaneku läbiviimist veemajanduskomisjonile kinnitamiseks hiljemalt alltoodud tähtajaks järgmised dokumendid (edaspidi dokumendid):

> 2.1 veemajanduskava, meetmeprogrammi ning üleujutusega seotud riskide maandamiskava koostamise ajagraafik ja tööplaan – 22. novembriks 2018. a;
>
> 2.2 vesikonna tunnuste, inimtegevuse, veekasutuse ja oluliste veemajandusprobleemide ülevaade, üleujutusega seotud riskide hindamise aruanne, üleujutusohu ja üleujutusega seotud riskipiirkondade kaardid – 22. novembriks 2019. a;
>
> 2.3 veemajanduskava, veemajanduskava meetmeprogrammi ning üleujutusega seotud riskide maandamiskava eelnõu – 22. novembriks 2021. a.

Punkt 3: Avalikkuse kaasamiseks veemajanduskavade koostamisse esitab Keskkonnaamet hiljemalt 31. märtsiks 2018. a veemajanduskomisjonile kinnitamiseks avalikkuse kaasamise tegevuskava, mille täitmise tulemustest teavitatakse veemajanduskomisjoni vähemalt üks kord aastas.

Kaasamise tegevuskava käsitleb tegevusi, mis toetavad ja aitavad kaasa käskkirja punktis 2 nimetatud dokumentide koostamisele ja rakendamisele vesikondades.

Avalikkuse teavitamist vesikondade veemajanduskavade koostamisprotsessist teostab Keskkonnaministeerium, korraldades selleks Veeseaduse §3[20] lg 5 nimetatud dokumentide avalikud väljapanekud ning arutelud.

B. KAASAMISE EESMÄRK

Kaasamise üldine eesmärk on tõsta veemajanduse alast teadlikkust ning seeläbi otsuste kvaliteeti ja ühiskondlikku legitiimsust, suurendades mittetulundus-, era- ja avaliku sektori osalust otsuste ettevalmistamisel ja langetamisel. Avalikkuse kaasamine otsuste tegemisse peab olema avatud, läbipaistev ja paindlik. Kaasamise hea tava eesmärk on ühtlustada põhimõtteid, millest avaliku sektori asutused ja kodanike ühendused lähtuvad, kaasates otsustamisse avalikkust ja huvirühmi.

Inimestel võivad olla kõrged ootused, kuidas nende arvamuste ja ideedega planeerimisprotsessis arvestatakse. See võib kaasa tuua pettumise ja usalduse kaotuse kogu protsessi suhtes. Sellise olukorra tekkimist saab ennetada, kui igal avalikkuse kaasamise tasandil määratakse selged kaasamise eesmärgid. Lisaks peab haldusorganil olema enne protsessi algatamist süsteem, kuidas küsimusi ja kommentaare käsitleda.

Veemajanduskava on dokument milles esitatakse veekogumite olukorra kirjeldus ning vajalikud meetmed nende seisundi säilitamiseks ja parandamiseks. Samuti määratakse meetmete eest vastutavad osapooled.

Kaasamise eesmärk on saada seotud osapooltelt olulist informatsiooni veekogude hetkeolukorra kohta, et vajadusel planeerida seisundi parandamiseks õiged meetmed ja vastutavad osapooled.

C. KAASAMISE VORMID

Kaasamise vormid

I. informeerimine, mille käigus antakse teada plaanitavatest otsustest ja/või õigusaktidest ning tehakse kättesaadavaks strateegiliste dokumentide eelnõud;

II. konsulteerimine, mille käigus küsitakse selleks huvi avaldanud sihtrühmadelt ja avalikkuse esindajatelt arvamusi ja ettepanekuid;

III. osalemine, mis tähendab võimalust osaleda strateegilise dokumendi eelnõu väljatöötamises;

IV. otsustusprotsessi jagamine, mille käigus osapooled osalevad situatsiooni analüüsimisel ja kavade koostamisel ning haldusorganid jagavad huvitatud osapooltega vastutust;

V. enese määratlemine, mille korral inimesed haaravad initsiatiivi meetmekava koostamisel ning haldusorganid pakuvad tuge ja nõu.

Käskkirja punktis 2 nimetatud dokumentide väljatöötamise protsessis kasutatakse järgmisi kaasamise vorme:

Kaasamise vorm	informeerimine	konsulteerimine	osalemine
Koostatud dokument			
veemajanduskava, meetmeprogrammi ning üleujutusega seotud riskide maandamiskava koostamise ajagraafik ja tööplaan	sihtgruppide teavitamine		
vesikonna tunnuste, inimtegevuse, veekasutuse ja oluliste veemajandusprobleemide ülevaade, üleujutusega seotud riskide hindamise aruanne, üleujutusohu ja üleujutusega seotud riskipiirkondade kaardid	Sihtgruppide teavitamine	Vesikonna seminar, avalik arutelu, avalik väljapanek	Vesikonna seminar, avalik arutelu, avalik väljapanek
veemajanduskava, veemajanduskava meetmeprogrammi ning üleujutusega seotud riskide maandamiskava eelnõu	Sihtgruppide teavitamine	Vesikonna seminar, avalik arutelu, avalik väljapanek	Vesikonna seminar, avalik arutelu, avalik väljapanek

Vesikonna seminar

Üks viis huvigruppide kaasamiseks on vesikonna seminari korraldamine. Käskkirja punktis 2 nimetatud dokumentide tutvustamiseks, sisu selgitamiseks ja tagasiside saamiseks korraldatakse seminare. Seminar on kõigile huvitatud isikutele avatud üritus, kus käsitletakse veemajanduslikke teemasid. Üritusele eelneb huvigruppide küsitlus käsitlust vajavate teemade kohta.

Kui seminaril selgub, et mõni teema, huvigrupp või piirkond vajab detailsemat käsitlust, siis lepitakse täiendavad tegevused (nt koosolekud) kokku konkreetse teema selgitamiseks.

D. KAASATAVAD OSAPOOLED

Veeseaduse §3[20] lg 4 alusel kaasatakse veemajanduskava koostamis- ja ajakohastamisprotsessi vesikonna territooriumil asuvaid kohalikke omavalitsusi ning teisi asjast huvitatud isikuid.

Veepoliitika raamdirektiivi kohaselt tuleb soodustada kõigi huvitatud poolte aktiivset osalemist direktiivi rakendamisel, sh vesikonna majandamiskavade koostamisel ja ajakohastamisel.

Varasemast praktikast lähtuvalt on kaasatavateks osapoolteks järgmiste sihtgruppide esindajad:

- Kohalikud omavalitsused
- Vee-ettevõtete Liit
- Mittetulundusühingud, keskkonnaorganisatsioonid
- Põllumajandustootjate esindusorganisatsioonid
- Põllumajandusamet
- Keskkonnainspektsioon
- Maaeluministeerium
- Riigimetsa Majandamise Keskus
- Maanteeamet
- Sotsiaalministeerium

- Terviseamet
- Muinsuskaitseamet
- Tehnilise Järelevalve Amet
- Veekasutajad, maaomanikud
- Eksperdid
- Jt, kelle kaasamise vajadus selgub jooksvalt

Iga osapool omab läbi valdkondliku prisma olulist informatsiooni veealaste probleemide määratlemisel ja nendele võimalike lahenduste leidmisel ning meetmete rakendamisel. Nimetatud sihtgruppide esindajad on informatsiooni vahendajaks oma asutuste ja ettevõtete töötajatele, erinevate organisatsioonide liikmetele ja tavakodanikele.

Amet suhtleb iga sihtgrupiga, et leida isik või isikud, kellele edaspidi koostatavate dokumentide kohta saadetakse info ja oodatakse tagasisidet.

E. KAASAMISE TEGEVUSED

Kaasamise eesmärk on saada olulist infot kohalikult tasandilt dokumentide koostamiseks ja tagasisidet valminud eelnõudele, et oleks tagatud koostatavate dokumentide kvaliteet ja täitmine.

1. Veemajanduskavade temaatikale suurema tähelepanu pööramiseks videotutvustuse loomine ja selle kasutamine seotud üritustel ja veebis. Video valmimine on plaanitud 2018.aastasse.

2. Amet loob sihtgruppide esindajate e-posti loendi. Loendit kasutatakse edaspidiste teavituste saatmisel, et tagada info jõudmine õige/vastutava adressaadini. Amet teavitab dokumentide eelnõude valmimisest sihtgruppe loendi vahendusel.

3. Dokumentide avaliku väljapaneku jooksul suhtleb Amet sihtgruppidega. Vajadusel korraldatakse, sh ka koos Keskkonnaministeeriumiga, vesikonna- või teemapõhiseid vesikonna seminare oluliste teemade/ probleemide selgitamiseks, suheldakse osapooltega sihtgrupipõhiselt, et leida vastused tekkinud küsimustele. Amet suhtleb edasi ka kõigi seniste osapooltega. Esimene vesikonna seminar on plaanitud 2019. aastasse.

4. 2018.a toimuvad KOV-dele suunatud keskkonnateemasid käsitlevad koolitused, millised viib läbi Amet. Koolituse veemoodulis selgitatakse mh kehtiva veemajanduskava eesmärke, sisu ja meetmeid ning toonitatakse ka uue perioodi VMK koostamises osalemise tähtsust. Pärast koolitust plaanitakse vajadusel täiendavad kokkusaamised KOV-ide esindajatega, et VMK koostamise ja rakendamisega seotud teemasid läbi arutada.

5. Käskkirja punkti 2 alusel koostatavate dokumentide avalikustamise jooksul toimuvad avalikud arutelud, mida korraldab Keskkonnaministeerium.

6. Amet korraldab sihtgruppide küsitlusi selgitamaks milliseid teemasid ja probleeme oleks vaja süvendatult käsitleda. Esimene küsitlus toimub 2019.a

7. Käskkirja punktis 2.3 nimetatud eelnõu valmimisel suhtleb Amet meetmete eest vastutavate sihtgruppidega, et tagada meetmete arusaadavus ja valmisolek nende täitmiseks VMK rakendusperioodil 2021-2027.

Amet koostöös teiste sihtgruppidega korraldab vajadusel täiendavaid toetavaid tegevusi kaasamise tõhustamiseks (nt pressiteated, artiklid, infopäevad, täiendavad koosolekud jms). Amet on valmis osalema erinevatel valdkondlikel teabepäevadel VMK temaatika tutvustamiseks.

Küsimusi ja ettepanekuid dokumentide kohta saab esitada kirjalikult e-posti aadressidel info@keskkonnaamet.ee, keskkonnaministeerium@envir.ee või Narva maantee 7a, Tallinn 15172. Lisaks saab oma ettepanekud ja kommentaarid esitada erinevate seminaride, teabepäevade arutelude käigus.

Laekunud küsimused ja ettepanekud koondatakse, neile vastatakse ja võimalusel arvestatakse nendega uue VMK koostamisel.

Kogu informatsioon VMK koostamise kohta on leitav Keskkonnaministeeriumi www.envir.ee

ja Keskkonnaameti www.keskkonnaamet.ee veebilehekülgedel.

Tegevused tabelina

	2018	2019	2020	2021	2022
Videoklipi loomine	x				
KOV koolitus	x				
Sihtgruppide meililisti loomine	x				
Vesikonna seminar		x	x	x	
Avalik arutelu	x	x		x	
Küsitlus käsitlemist vajavate teemade kohta		x	x		
Kokkuvõte tegevustest		x	x	x	x
Ajakohane VMK info KeA kodulehel	x	x	x	x	x

G. KOKKUVÕTE TEGEVUSTEST

Igal aastal Amet küsib tagasiside läbiviidud kaasamise tegevuste kohta sihtgruppidelt.

Amet analüüsib tagasisidet, koostab kaasamise tegevustest ülevaate ja teavitab veemajanduskomisjoni üks kord aastas.

Amet avalikustab kaasamise tegevuste ülevaate oma veebilehel.